

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 3 ระยะ ที่ประกอบด้วย 1) ศึกษาโครงสร้างทางการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี และศึกษาแผนทางการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี 2) เสนอแนวทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี และ 3) ศึกษาผลการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี

ระยะที่ 1 ศึกษาโครงสร้างทางการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี และศึกษาแผนการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี

1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี จำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,855 คน (สมาคมผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างแห่งประเทศไทย, 2561) เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดจำนวนประชากร

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (inclusion criteria) คือแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างของ Yamanae (1967) ซึ่งเป็นการคำนวณขนาดตัวอย่างสัดส่วน 1 กลุ่ม โดยให้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 หรือยอมให้มีค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

กำหนดให้ n คือ ขนาดของตัวอย่างที่คำนวณได้

N คือ จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e คือ ความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ เท่ากับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{1,855}{1+1,855(0.05)^2} \\ &= 329.05 \approx 330 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณขนาดตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน แต่ผู้วิจัยกำหนดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน เพื่อที่จะได้ข้อมูลกลับคืนมาได้ตามจำนวน

โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenient sampling) เป็นการเลือกหน่วยตัวอย่างที่ไม่มีหลักเกณฑ์คือเลือกผู้ประกอบอาชีพขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ เลือกใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้จากวินรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในอำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย อำเภอบางบัวทอง และอำเภอปากเกร็ด จำนวน 350 คน ดังตารางที่ 3.1 ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายอำเภอ

ลำดับที่	อำเภอ	ผู้ประกอบอาชีพผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	อำเภอบางบัวทอง	187	35
2	อำเภอบางกรวย	195	37
3	อำเภอบางใหญ่	206	39
4	อำเภอไทรน้อย	93	18
5	อำเภอปากเกร็ด	437	82
6	อำเภอเมือง	737	139
รวม		1,855	350

ที่มา : สภาคนผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างแห่งประเทศไทย (สจท) 2561

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) ครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกระบวนการศึกษาหาความรู้จากข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วยลักษณะคำถามปลายเปิดและปลายปิด โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check Lists) โดยลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามแบบมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ จำนวน 2 ข้อ และคำถามมีให้เลือกหลายคำตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับโครงสร้างทางการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี เป็นลักษณะแบบสอบถามให้เลือกตอบแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 3 ระดับ จำนวน 29 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกคำตอบ ดังนี้

3	หมายถึง	ปฏิบัติประจำ
2	หมายถึง	ปฏิบัติบางครั้ง
1	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแผนการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี เป็นลักษณะแบบสอบถามให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 2 ระดับ จำนวน 9 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกคำตอบ ดังนี้

2	หมายถึง	มี/ใช่
1	หมายถึง	ไม่มี/ไม่ใช่

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด แสดงความคิดเห็น

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยนั้น มีวิธีการดังนี้

(1) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากกรอบแนวคิด หลักการ เพื่อนำมากำหนดจุดหมายและวางแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

(2) รวบรวมข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามโครงสร้างทางการเงินและแผนทางการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ

(3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อปรับปรุงคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาโดยผลการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC ตามเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีความความเที่ยงตรงใช้ได้

(4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 ราย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.894

(5) นำแบบสอบถามที่ได้หาค่าความเที่ยงตรงและหาความเชื่อมั่นมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 350 ตัวอย่างต่อไป

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 350 ตัวอย่าง

(2) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับและดำเนินการจัดทำตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

(3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปลงรหัสและบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลที่ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการสถิติ เพื่อหาค่าต่าง ๆ ดังนี้

(1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลโครงสร้างทางการเงิน และแผนทางการเงิน ของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ ในจังหวัดนนทบุรี ใช้สถิติโดยการหาค่าร้อยละ (percentage) หรือค่าความถี่ (frequency)

(2) ข้อมูลการวางแผนการเงินแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ ในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้สถิติ คือค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ระยะที่ 2 เสนอแนวทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ ในจังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพัฒนากระบวนการวางแผนการเงินส่วนบุคคลให้เหมาะสมกับแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ของเป้าหมายในการที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้กำหนดไว้ 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้นำแรงงานนอกระบบที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการวางแผนการออมของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักวิชาการที่เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการวางแผนการเงิน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวแทนสมาคมประกันชีวิต

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยหน่วยของข้อมูลที่ผู้วิจัยเลือกมาเป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษาโดยวิธีการสนทนา (Focus Group) จะใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร แต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 3 จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 4 จำนวน 2 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากผลที่ได้จากแบบสอบถามในงานวิจัยเชิงปริมาณและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์แบบรวมกลุ่ม Focus Group ประกอบด้วย

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในงานวิจัยเชิงปริมาณ
- ศึกษาทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- การศึกษาวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดของเรื่องที่วิจัย
- กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุม
- นำประเด็นหัวข้อการสัมภาษณ์เสนอเพื่อขอความเห็นชอบจากที่ปรึกษาและ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ว่ามีความเหมาะสมและสมบูรณ์เพียงพอเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

โดยที่ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อแสดงความคิดเห็น ใช้เป็นคำถามปลายเปิด ดังนี้

- (1) การวางแผนการเงินส่วนบุคคล ของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ มีวิธีการขั้นตอนในการดำเนินการ อย่างไรบ้าง
- (2) วิธีการบริหารจัดการเงิน หรือรายได้ที่ได้มาและใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด มีวิธีการอย่างไรบ้าง
- (3) การบริหารจัดการหนี้ดีหรือหนี้ที่ก่อให้เกิดรายได้ และหนี้ไม่ดีหรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีวิธีการอย่างไรบ้าง
- (4) การส่งเสริมการออมของแรงงานนอกระบบ มีวิธีการแบบใดได้บ้าง
- (5) การลงทุนที่ก่อให้เกิดรายได้ สำหรับแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ
- (6) การบริหารความเสี่ยงของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะควรเป็นแบบใด

(7) สรุปกำหนดแนวทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำแนวทางการสัมภาษณ์ไปให้ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความครอบคลุมของคำถามและการตั้งประเด็นคำถามให้ได้ครบตามที่ต้องการและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้มากที่สุด ตลอดจนกระบวนการวิจัยแล้วนำมาปรับแก้ก่อนนำไปใช้จริง

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้

(1) เชิญกลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 กลุ่ม กลุ่มมาพูดคุยให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ

(2) ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) ในประเด็นที่กำหนด

(3) บันทึกรายละเอียดที่สำคัญ โดยการจดบันทึก การบันทึกเสียง

(4) จัดทำสรุปการสนทนากลุ่ม ในรายละเอียดที่สำคัญโดยเฉพาะลักษณะข้อมูลที่ เกิดขึ้นซ้ำจากบทสนทนา และแนวคิดที่สอดคล้องหรือแตกต่างกันระหว่างการสนทนากลุ่ม

4) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive) เป็นการบรรยายตามประเด็นคำถามการวิจัย ตามสภาพและปรากฏการณ์ที่มีอยู่ รวมทั้งการวิเคราะห์เอกสาร และการวิเคราะห์เนื้อหา

หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัย ได้นำกรอบทฤษฎี “กระบวนการวางแผนการเงิน” มาเป็นการกำหนดแนวทาง

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของ แรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ ในจังหวัดนนทบุรี

1) การกำหนดประชากร

ประชากร ได้แก่ แรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 350 คน จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและเป็นผู้ที่มีความสนใจในการวางแผนการเงิน จำนวน 30 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) นำแนวทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่ได้ระยะที่สองมาออกแบบเป็นเครื่องมือในการอบรมให้ความรู้ และจัดทำแผนการเงินส่วนบุคคล ให้กับแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ

(2) เครื่องมือในการศึกษาผลการวางแผนการเงิน คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีประเด็นหัวข้อการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) เชิญแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะที่มีความสนใจในการวางแผนการเงิน จำนวน 30 คน มาเข้ารับการอบรมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลขั้นพื้นฐาน

(2) จัดทำแผนการเงินระยะสั้น ตามกระบวนการวางแผนการเงิน ใน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลและเป้าหมายทางการเงิน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์และประเมินสถานะภาพทางการเงิน

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำและนำเสนอทางเลือกของแผนการเงิน

ขั้นตอนที่ 4 ลงมือปฏิบัติตามแผนการเงิน

ขั้นตอนที่ 5 การทบทวนและตรวจสอบ

(3) นำแผนการเงินไปปฏิบัติในระยะเวลา 2 เดือน

(4) ผู้วิจัยทำการประเมินโครงการการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของผู้ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประเมินโครงการ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลที่ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้แก่ค่าเฉลี่ย และนำผลการวิเคราะห์มาเขียนในรายงานเพื่อทำการสรุปผลต่อไป